2025/208

31.1.2025

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2025/208,

annettu 30 päivänä tammikuuta 2025,

tehokkaan asevientivalvonnan edistämistä koskevan hankkeen tukemisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Kesäkuussa 2016 julkaistussa unionin ulko- ja turvallisuuspoliittisessa globaalistrategiassa ”Jaettu näkemys, yhteinen toiminta: vahvempi Eurooppa” vahvistetaan unionin tuki aseriisunnan, asesulun ja asevalvonnan monenvälisten sopimusten ja järjestelmien maailmanlaajuiselle soveltamiselle, täysimääräiselle täytäntöönpanolle ja noudattamisen valvonnalle.

(2) Neuvosto hyväksyi 19 päivänä marraskuuta 2018 laittomien ampuma-aseiden, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niiden ampumatarvikkeiden vastaisen EU:n strategian ”Aseiden turvaaminen, kansalaisten suojeleminen”. Kyseisen strategian mukaan unioni muun muassa jatkaa vastuullisen ja tehokkaan asevientivalvonnan edistämistä ja asekauppasopimuksen maailmanlaajuisen soveltamisen ja täytäntöönpanon tukemista.

(3) Neuvoston yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP ([1]) vahvistetaan kahdeksan perustetta, joiden mukaan tavanomaisten aseiden vientiä koskevia hakemuksia on arvioitava. Useat kolmannet maat ovat yhtyneet kyseiseen yhteiseen kantaan.

(4) Yhteisen kannan 2008/944/YUTP mukaan jäsenvaltioiden on pyrittävä kaikin tavoin rohkaisemaan muita sotilasteknologiaa tai puolustustarvikkeita vieviä valtioita soveltamaan kyseisessä yhteisessä kannassa säädettyjä perusteita.

(5) Unionin toimia tehokkaan ja avoimen asevientivalvonnan edistämiseksi on kehitetty vuodesta 2008 lähtien neuvoston yhteisen toiminnan 2008/230/YUTP ([2]) sekä neuvoston päätösten 2009/1012/YUTP ([3]), 2012/711/YUTP ([4]), (YUTP) 2015/2309 ([5]), (YUTP) 2018/101 ([6]), (YUTP) 2020/1464 ([7]) ja (YUTP) 2023/2539 ([8]) seurauksena. Toteutetuilla toimilla on erityisesti tuettu alueellisen yhteistyön lisääntymistä sekä parempaa avoimuutta ja vastuullisempaa toimintaa yhteisen kannan 2008/944/YUTP periaatteiden mukaisesti ja siinä vahvistettuja riskinarvioinnin perusteita noudattaen. Kyseiset toimet ovat kohdistuneet kolmansiin maihin unionin itäisessä ja eteläisessä naapurustossa, kolmansiin maihin Keski-Aasiassa sekä Mongoliaan.

(6) Useat unionin ehdokasmaat ovat saaneet tukea unionin toimista, joilla edistetään tehokasta ja avointa asevientivalvontaa. Tällaisilla toimilla olisi tulevaisuudessa pyrittävä tukemaan kyseisten maiden pyrkimyksiä liittyä unioniin ja ennen liittymistä niiden kumppanuutta unionin ja sen jäsenvaltioiden kanssa aseviennin valvonnan osalta.

([1]) Neuvoston yhteinen kanta 2008/944/YUTP, vahvistettu 8 päivänä joulukuuta 2008, sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä (EUVL L 335, 13.12.2008, s. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

([2]) Neuvoston yhteinen toiminta 2008/230/YUTP, hyväksytty 17 päivänä maaliskuuta 2008, EU:n toimien tukemisesta aseviennin valvonnan sekä asevientiä koskevien EU:n käytännesääntöjen periaatteiden ja perusteiden edistämiseksi kolmansissa maissa (EUVL L 75, 18.3.2008, s. 81, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2008/230/oj).

([3]) Neuvoston päätös 2009/1012/YUTP, tehty 22 päivänä joulukuuta 2009, EU:n toimien tukemisesta aseviennin valvonnan sekä yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP vahvistettujen periaatteiden ja perusteiden edistämiseksi kolmansissa maissa (EUVL L 348, 29.12.2009, s. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2009/1012/oj).

([4]) Neuvoston päätös 2012/711/YUTP, annettu 19 päivänä marraskuuta 2012, tuesta unionin toimille aseviennin valvonnan sekä yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP vahvistettujen periaatteiden ja perusteiden edistämiseksi kolmansissa maissa (EUVL L 321, 20.11.2012, s. 62, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/711/oj).

([5]) Neuvoston päätös (YUTP) 2015/2309, annettu 10 päivänä joulukuuta 2015, tehokkaan asevientivalvonnan edistämisestä (EUVL L 326, 11.12.2015, s. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/2309/oj).

([6]) Neuvoston päätös (YUTP) 2018/101, annettu 22 päivänä tammikuuta 2018, tehokkaan asevientivalvonnan edistämisestä (EUVL L 17, 23.1.2018, s. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/101/oj).

([7]) Neuvoston päätös (YUTP) 2020/1464, annettu 12 päivänä lokakuuta 2020, tehokkaan asevientivalvonnan edistämisestä (EUVL L 335, 13.10.2020, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/1464/oj).

([8]) Neuvoston päätös (YUTP) 2023/2539, annettu 13 päivänä marraskuuta 2023, tehokkaan asevientivalvonnan edistämistä koskevan hankkeen tukemisesta (EUVL L, 2023/2539, 14.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2539/oj).

(7) Asekauppasopimuksen tavoitteena on edistää avoimuutta ja vastuullista toimintaa aseiden kaupassa. Unioni tukee asekauppasopimuksen tehokasta täytäntöönpanoa ja maailmanlaajuista soveltamista neuvoston päätösten 2013/768/YUTP ([9]), (YUTP) 2017/915 ([10]) ja (YUTP) 2021/2309 ([11]) nojalla hyväksyttyjen erityisten ohjelmiensa kautta. Kyseisillä ohjelmilla annetaan useille kolmansille maille niiden pyynnöstä apua aseiden siirtoa koskevien valvontajärjestelmiensä vahvistamiseen asekauppasopimuksen vaatimusten mukaisesti.

(8) Näin ollen on tärkeää varmistaa niiden tiedotus- ja avustustoimien keskinäinen täydentävyys, joista on säädetty tässä päätöksessä ja jotka kuuluvat unionin ohjelmiin, joilla tuetaan asekauppasopimuksen tehokasta täytäntöönpanoa ja maailmanlaajuista soveltamista. Tätä varten asevientivalvontaa koskevista unionin tiedotustoimien täytäntöönpanosta vastaavien virastojen kesken sekä kyseisten täytäntöönpanosta vastaavien virastojen ja Euroopan ulkosuhdehallinnon välillä olisi oltava käytössä koordinointimekanismi, jossa vaihdetaan säännöllisesti tietoja. Kyseineen koordinointimekanismiin sisältyy tarvittaessa muiden jäsenvaltioiden asiantuntijoiden osallistuminen.

(9) Viime vuosina unioni on myös tarjonnut apua kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnan parantamiseksi kolmansissa maissa. Tässä päätöksessä säädettyyn hankkeeseen kuuluvien toimien ja tällaisen vientivalvonnan kannalta asiaankuuluvien toimien välinen tehokas koordinointi olisi varmistettava.

(10) Neuvosto on valtuuttanut Saksan talous- ja vientivalvontaviraston (Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle, jäljempänä 'BAFA') huolehtimaan päätösten 2009/1012/YUTP, 2012/711/YUTP, (YUTP) 2015/2309, (YUTP) 2018/101, (YUTP) 2020/1464 ja (YUTP) 2023/2539 teknisestä täytäntöönpanosta. BAFA on myös päätösten 2013/768/YUTP, (YUTP) 2017/915 ja (YUTP) 2021/2309 nojalla asekauppasopimuksen tehokasta täytäntöönpanoa tukevia hankkeita toteuttava virasto. BAFA on ollut vuodesta 2005 lähtien mukana useiden unionin yhteistyöhankkeiden täytäntöönpanossa kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnan alalla. BAFA on Saksan toimivaltainen viranomainen asevalvonnan alalla, ja se on koonnut paljon tietämystä ja asiantuntemusta tiedotustoimista sen lisäksi, että se jakaa ydinosaamisensa muiden valtioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

(11) Toimet, joita tällä päätöksellä tuetaan, edistävät Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman tavoitetta 16,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Laittomien ampuma-aseiden, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niiden ampumatarvikkeiden vastaisen EU:n strategian "Aseiden turvaaminen, kansalaisten suojelu" ja neuvoston yhteisen kannan 2008/944/YUTP panemiseksi täytäntöön unioni tukee edelleen tehokkaan asevientivalvonnan edistämistä koskevaa hanketta.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun hankkeen tavoitteena on

a) lisätä vastuullisuutta ja avoimuutta tavanomaisten aseiden kansainvälisessä kaupassa;

b) lieventää riskiä siitä, että aseet siirtyvät tarkoituksenvastaisesti luvattomille käyttäjille.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa vahvistetut tavoitteet saavutetaan vaihtamalla asiantuntemusta, jonka tarkoituksena on tukea mukautumista unionin ja sen jäsenvaltioiden oikeudellisiin ja operatiivisiin normeihin yhteisen kannan 2008/944/YUTP mukaisesti keskittyen erityisesti unionin ehdokasmaihin.

3. Hanketoimet toteutetaan täydentävällä tavalla ja synergiassa tavanomaisten aseiden ja kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnan alalla toteutettavien unionin avustushankkeiden ja tarvittaessa muiden avunantajien vientivalvonnan alalla toteutettavien avustushankkeiden kanssa.

([9]) Neuvoston päätös 2013/768/YUTP, annettu 16 päivänä joulukuuta 2013, asekauppasopimuksen täytäntöönpanoa Euroopan turvallisuusstrategian puitteissa tukevista EU:n toimista (EUVL L 341, 18.12.2013, s. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/768/oj).

([10]) Neuvoston päätös (YUTP) 2017/915, annettu 29 päivänä toukokuuta 2017, asekauppasopimuksen täytäntöönpanoa tukevista unionin tiedotustoimista (EUVL L 139, 30.5.2017, s. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/915/oj).

([11]) Neuvoston päätös (YUTP) 2021/2309, annettu 22 päivänä joulukuuta 2021, asekauppasopimuksen täytäntöönpanoa tukevista unionin tiedotustoimista (EUVL L 461, 27.12.2021, s. 78, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/2309/oj).

4. Hankkeen yksityiskohtainen kuvaus on tämän päätöksen liitteessä.

2 artikla

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.

2. Edellä 1 artiklassa tarkoitetun hankkeen teknisestä toteuttamisesta vastaa Saksan talous- ja vientivalvontavirasto Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle, jäljempänä 'BAFA'.

3. BAFA suorittaa tehtävänsä korkean edustajan alaisuudessa. Tätä tarkoitusta varten korkea edustaja sopii tarvittavista järjestelyistä BAFAn kanssa.

3 artikla

1. Rahoitusohje 1 artiklassa tarkoitetun unionin rahoittaman hankkeen toteuttamiseksi on 2 100 000,00 euroa.

2. Edellä 1 kohdassa vahvistetulla ohjeellisella määrällä rahoitettavien menojen hallinnoinnissa noudatetaan unionin talousarvioon sovellettavia menettelyjä ja sääntöjä.

3. Komissio valvoo 2 kohdassa tarkoitettujen menojen asianmukaista hallinnointia. Se tekee sitä varten BAFAn kanssa tarvittavan sopimuksen. Sopimuksessa määrätään, että BAFAn on varmistettava unionin osuuden näkyvyys sen suuruuden mukaisesti.

4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitetun sopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle prosessissa mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista ja sopimuksen tekopäivästä.

4 artikla

1. Korkea edustaja raportoi neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta BAFAn laatimien puolivuosittaisten selvitysten perusteella.

2. Komissio raportoi 1 artiklassa tarkoitetun hankkeen rahoitusnäkökohdista.

5 artikla

1. Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

2. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy 36 kuukauden kuluttua päivästä, jona 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu sopimus tehdään. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy kuitenkin kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulosta, jos tällaista sopimusta ei ole tuon ajan kuluessa tehty.

Tehty Brysselissä 30 päivänä tammikuuta 2025.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A. SZŁAPKA

LIITE

HANKE TEHOKKAAN ASEVIENTIVALVONNAN EDISTÄMISEKSI

1. Tausta, tarkoitus ja tavoitteet

Tämän päätöksen tarkoituksena on edistää vastuuvelvollisuutta ja vastuullisuutta laillisessa asekaupassa yhteisen kannan 2008/944/YUTP mukaisesti ja näin lisätä rauhaa, turvallisuutta ja vakautta unionin naapurimaissa. Tämän päätöksen tavoitteena on tehdä tavanomaisten aseiden kansainvälisestä kaupasta vastuullisempaa ja avoimempaa ja lieventää riskiä siitä, että aseet siirtyvät tarkoituksenvastaisesti luvattomille käyttäjille, vaihtamalla asiantuntemusta, jonka tarkoituksena on tukea mukautumista EU:n ja jäsenvaltioiden oikeudellisiin ja operatiivisiin normeihin keskittyen erityisesti EU:n ehdokasmaihin ja EU:n naapurialueisiin.

Toimella olisi pyrittävä lisäämään kohdemaiden kansallisten asevientijärjestelmien tehokkuutta oikeudellisilla, institutionaalisilla ja muilla asiaankuuluvilla kehityksillä ja muutoksilla sekä mukauttamalla ne yhteiseen kantaan 2008/944/YUTP, jotta voidaan tukea kolmansien valtioiden mukautumista EU:n asevientivalvonnan normeihin (säännöstöön) ja parhaisiin käytäntöihin niiden täytäntöönpanossa, myös tapauksen mukaan asekauppasopimukseen. EU:n ehdokasmaiden osalta tällä toimella tuetaan niiden pyrkimyksiä liittyä EU:hun ja ennen liittymistä niiden kumppanuutta EU:n ja sen jäsenvaltioiden kanssa aseviennin valvonnassa.

Kyseisten tulosten saavuttamisessa olisi pyrittävä täydentävyyteen ja synergiaan unionin käynnissä olevien asekauppasopimuksen täytäntöönpanoa tukevien ja kaksikäyttötuotteiden vientivalvontaa koskevien avustushankkeiden kanssa. Tämän päätöksen mukaiset edunsaajat eivät saisi olla samoja kuin EU:n asekauppasopimusta koskevan tiedotushankkeen (neuvoston päätös (YUTP) 2021/2309 ja sitä seuraava päätös) piiriin kuuluvat edunsaajat, paitsi jos COARM-työryhmä on aiemmin sopinut niin.

Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi unionin olisi edelleen edistettävä yhteisen kannan 2008/944/YUTP vaatimuksia yhteisen toiminnan 2008/230/YUTP sekä neuvoston päätösten 2009/1012/YUTP, 2012/711/YUTP, (YUTP) 2015/2309, (YUTP) 2018/101, (YUTP) 2020/1464 ja (YUTP) 2023/2539 täytäntöönpanolla saavutettujen tulosten pohjalta sekä asekauppasopimuksen vaatimuksia. Tätä varten olisi edunsaajina olevia kolmansia maita autettava tarpeen mukaan laatimaan, saattamaan ajan tasalle ja panemaan täytäntöön asiaankuuluvia lainsäädännöllisiä, hallinnollisia ja institutionaalisia toimenpiteitä, joilla tuetaan tehokasta tavanomaisten aseiden siirtojen valvontajärjestelmää.

Olisi myös tuettava aseiden siirtojen valvonnan täytäntöönpanosta ja noudattamisesta vastaavien lupa- ja valvontaviranomaisten kouluttamista sekä kansallisia ja alueellisia toimenpiteitä, joilla edistetään avoimuutta ja tavanomaisten aseiden viennin asianmukaista tarkkailua. Lisäksi olisi edistettävä yhteyksiä yksityiseen sektoriin (mukaan lukien elinkeinoelämä, tutkimuslaitokset ja yliopistot), jotta varmistetaan aseiden siirtoja valvovien lakien ja määräysten noudattaminen keskittyen erityisesti sisäisiin vaatimustenmukaisuusohjelmiin.

Koska COARM-hankkeen kumppanivaltiot ovat teknisen avun tarpeensa osalta eri vaiheissa, hankkeessa sovelletaan tiedotustoimia suunniteltaessa eriytettyä lähestymistapaa, jossa otetaan huomioon kunkin kumppanimaan kanssa tehtävän yhteistyön erityisluonne.

Kumppanimaille, joilla on EU:n ehdokasmaan asema, hanke tarjoaa mukautetun tiedotustavan, jossa keskitytään enemmän institutionaalisen muistin rakentamiseen ja omavaraisuuteen, muun muassa tarjoamalla tarvittaessa enemmän tukea lainsäädännön mukauttamiselle asevientivalvontaa koskevaan EU:n säännöstöön.

2. Täytäntöönpanosta vastaavan viraston valinta

Tämän päätöksen täytäntöönpanosta vastaa BAFA. BAFA toimii tarvittaessa yhteistyössä jäsenvaltioiden vientivalvontavirastojen, asiaankuuluvien alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen, ajatushautomoiden, tutkimuslaitosten ja valtioista riippumattomien järjestöjen kanssa.

BAFAlla on runsaasti kokemusta vientivalvontaa koskevien avustus- ja tiedotustoimien toteuttamisesta. Se on saanut tällaista kokemusta kaikilta strategisen vientivalvonnan asiaankuuluvilta aloilta käsitellessään kemiallisiin ja biologisiin uhkiin, säteily- ja ydinuhkiin sekä kaksikäyttötuotteisiin ja asetarvikkeisiin liittyviä kysymyksiä. Kyseisten ohjelmiensa ja toimiensa kautta BAFA on hankkinut perusteellisia tietoja useimpien tämän neuvoston päätöksen soveltamisalaan kuuluvien maiden vientivalvontajärjestelmistä.

Asevientivalvontaan liittyvien avustus- ja tiedotustoimien osalta BAFA on saattanut neuvoston päätösten 2009/1012/YUTP, 2012/711/YUTP, (YUTP) 2015/2309, (YUTP) 2018/101, (YUTP) 2020/1464 ja (YUTP) 2023/2539 täytäntöönpanon onnistuneesti päätökseen. BAFA vastaa myös neuvoston päätöksillä 2013/768/YUTP, (YUTP) 2017/915 ja (YUTP) 2021/2309 perustetun asekauppasopimuksen täytäntöönpanon tukiohjelman sekä kaksikäyttötuotteiden vientivalvontaan liittyvien EU:n P2P-hankkeiden teknisestä täytäntöönpanosta osittain samoissa kumppanimaissa kuin tämän neuvoston päätöksen mukaisesti.

BAFAlla on näin ollen ainutlaatuinen mahdollisuus tunnistaa vahvuudet ja heikkoudet tässä päätöksessä säädettyjen toimien edunsaajamaiden vientivalvontajärjestelmissä. Sillä on myös parhaat edellytykset helpottaa synergiaa erilaisten asevientivalvonnan avustus- ja tiedotusohjelmien välillä ja välttää päällekkäisyyksiä. Tämä on erityisen merkittävää niille edunsaajamaille, jotka ovat saaneet tukea aiemmissa unionin yhteistyöohjelmissa vahvistaakseen paikallisia valmiuksiaan kansallisten asekaupan valvontajärjestelmien soveltamisessa ja ajan tasalle saattamisessa kansainvälisten normien ja viimeaikaisen kehityksen mukaisesti.

3. Koordinointi unionin muiden vientivalvonnan alan avustushankkeiden kanssa

Olisi pyrittävä synergiaan ja täydentävyyteen Euroopan unionin aiemmista tiedotustoimista niin kaksikäyttötuotteiden kuin tavanomaisten aseiden vientivalvonnan alalla saatujen kokemusten pohjalta. Jos se on tarkoituksenmukaista, synergiaa voidaan tavoitella yhdessä muiden toimien kanssa, jotka rahoitetaan YUTP:n budjetin kautta, tai kaksikäyttötuotteiden vientivalvontaa koskevien muiden toimien kanssa, jotka rahoitetaan muiden unionin rahoitusvälineiden kuin YUTP:n budjetin kautta. Tämä olisi tehtävä asiaan liittyvien unionin rahoitusvälineiden oikeudellisia ja rahoituksellisia rajoituksia täysimääräisesti noudattaen.

4. Koordinointi muiden tuenantajien vientivalvonnan alan avustushankkeiden kanssa

Olisi myös pyrittävä tarvittaessa synergiaan ja täydentävyyteen muiden tuenantajien vientivalvonnan tiedotuksen alan avustushankkeiden kanssa. Tarvittaessa toimia olisi koordinoitava tapauskohtaisesti muiden tuenantajien kanssa, jotta synergioita ja resursseja voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla ja vältetään päällekkäisyyksiä.

5. Lähestymistapa edunsaajamaihin

Hankkeen tavoitteet pyritään saavuttamaan antamalla teknistä apua sellaisille edunsaajamaille, jotka ovat osoittaneet halukkuutensa kehittää normejaan ja käytäntöjään asevientivalvonnan alalla. Toteutettavissa avustustoimissa ja tarjotun yhteistyön laajuudessa otetaan tätä varten huomioon yksittäisten edunsaajamaiden asema ja erityisesti seuraavat seikat:

— onko kyseessä unionin jäsenehdokas ja onko edunsaajamaa virallinen vai mahdollinen jäsenehdokas;

— niiden mahdollinen jäsenyys tavanomaisten aseiden ja kaksikäyttötuotteiden ja -teknologian siirtoja koskevissa kansainvälisissä vientivalvontajärjestelmissä tai sellaiseen tehty jäsenyyshakemus;

— niiden ominaisuus tuottajana, tuojana tai kaupan keskuksena tavanomaisten puolustustarvikkeiden ja sotilasteknologian kaupassa;

— olemassa olevan kansallisen vientivalvontajärjestelmän kehitystaso, ja erityisesti unionin rahoittamista aiemmista asevientivalvonnan yhteistyöohjelmista saadun tuen tuloksena saavutettu edistys; ja

— niiden suhtautuminen asekauppasopimukseen.

Yhteistyötä EU:n ehdokasmaiden kanssa olisi kehitettävä edelleen jäljempänä kuvatun eriytetyn lähestymistavan ja välineistön hengessä. Niiden kanssa tehtävässä yhteistyössä keskitytään tukemaan niiden lainsäädännön täysimääräistä mukauttamista unionin säännöstöön asevientivalvonnan alalla ja yhteiseen kantaan 2008/944/YUTP, jotta tuetaan niiden EU-jäsenyysprosessia edellyttäen, että edistymistä mitataan. Tähän sisältyy edunsaajamaiden kyky rakentaa institutionaalista muistia ja saavuttaa omavaraisuus. Näiden edunsaajien roolia vahvistetaan tiedon ja asiantuntemuksen levittäjinä ja tarjoajina omilla alueillaan tapauksen mukaan ja muilla alueilla sekä tuetaan edelleen tiedonvaihtoa ja yhteistyötä EU:n asiantuntijoiden kanssa ja samalla kehitystasolla olevien maiden välillä (myös muista vientivalvontahankkeista).

Näin ollen näiden kumppanimaiden olisi edelleen osallistuttava alueellisiin tapahtumiin omalla maantieteellisellä alueellaan sekä arviointitapahtumiin. Samalla niille osoitetaan tietty määrä kohdennettuja toimia, joihin sisältyy tarpeen mukaan myös mentorointi.

6. Edunsaajamaat

Ellei COARM-työryhmä sovi toisin, tämän päätöksen mukaiset edunsaajat eivät saisi olla samoja kuin EU:n asekauppasopimusta koskevan tiedotushankkeen (neuvoston päätös (YUTP) 2021/2309 ja sitä seuraava päätös) piiriin kuuluvat edunsaajat.

Tämän päätöksen mukaiset edunsaajamaat ovat:

a) Kaakkois-Euroopan maat (Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Pohjois-Makedonian tasavalta, Montenegro, Serbia ja Kosovo (*))

b) Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat Itä-Euroopan ja Kaukasian maat (Armenia, Azerbaidžan, Georgia, Moldovan tasavalta ja Valko-Venäjä (**))

c) Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat Pohjois-Afrikan, Välimeren ja eteläisen naapuruston maat (Algeria, Egypti, Marokko, Tunisia, Jordania ja Libanon).

d) Keski-Aasian maat (Kazakstan, Tadžikistan, Uzbekistan, Kirgisia, Turkmenistan ja Mongolia).

e) Ukraina

6.1 Näistä edunsaajamaat, jotka ovat tällä hetkellä EU:n ehdokasmaita, ovat

Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Georgia, Moldovan tasavalta, Pohjois-Makedonian tasavalta, Montenegro, Serbia ja Ukraina.

Tätä ryhmää varten hankkeessa toteutetaan 7.2 kohdassa kuvattuja erityisesti suunniteltuja toimia.

6.2 Edunsaajamaita koskevan luettelon tarkistaminen

COARM-työryhmä voi poikkeustapauksissa ja täytäntöönpanosta vastaavaa virastoa kuultuaan päättää lisätä maita edunsaajien luetteloon. Muutoksista olisi tiedotettava muodollisesti BAFAn ja unionin välillä työryhmän puheenjohtajan kautta.

7. Toimien kuvaukset

7.1 Erityistä teknistä apua tarvitseville maille suunnatut toimet

7.1.1 Yksilöllinen ja etäältä tapahtuva avustaminen

Hanke toteutetaan työpajoina, joissa yksittäisille edunsaajamaille tarjotaan niiden pyynnöstä apua erityisiä kansallisia asioita koskevilla aloilla. Työpajoihin osallistuu edunsaajamaan virkamiehiä, mukaan lukien valtionhallinnon virkamiehet sekä lupa- ja valvontaviranomaiset. Tapahtumat järjestetään pääsääntöisesti kaksipäiväisinä tarkkojen tarpeiden ja edunsaajamaiden ja jäsenvaltioiden asiantuntijoiden saatavuuden mukaan. Toimia voidaan tarvittaessa järjestää myös verkossa.

Yksilöllisen avustamisen työpajoja järjestetään pääasiassa edunsaajamaiden pyynnöstä. Niiden tarkoituksena on käsitellä jotakin edunsaajamaan esiin tuomaa erityistä kysymystä, joka liittyy aseviennin valvontaan. Työpajoissa voidaan käsitellä muun muassa kohdistettuja kansallisia valmiuksien kehittämistoimenpiteitä, tiedottamista elinkeinoelämälle (muun muassa tutkimuslaitoksille tai tiedeyhteisölle) sekä kansallisia koulutusstrategioita asevientivalvonnan alalla.

Lisäksi annetaan tarvittaessa ja soveltuvilta osin etäältä annettavaa yksilöllistä apua (esimerkiksi oikeudelliset tarkastelut, tapauskohtainen konsultointi, mukaan lukien tuki yksittäisen tuotteen teknistä arviointia varten jne.).

(*) Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 (1999) ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

(**) Valko-Venäjän osallistuminen pysyy keskeytettynä.

Asiantuntemustaan tarjoavat jäsenvaltioiden kansallisten hallintoelinten asiantuntijat (mukaan lukien entiset virkamiehet), yhteiseen kantaan 2008/944/YUTP yhtyneiden maiden edustajat sekä yksityisen sektorin edustajat. EU:n ehdokasmaan asemassa olevien edunsaajamaiden edustajat, jotka on erityisesti koulutettu tähän päätösten (YUTP) 2020/1464 tai (YUTP) 2023/2539 tai nykyisen YUTP-päätöksen puitteissa, voivat tarvittaessa toimia alueellisina asiantuntijoina ja tarjota erityisasiantuntemusta muille tämän hankkeen edunsaajamaille.

7.1.2 Monenväliset toimet ja tietämyksen vaihto

Hanke toteutetaan monenvälisinä toimina, joihin osallistuu vähintään kaksi yhteistä etua koskevasta asiasta kiinnostunutta edunsaajamaata. Niiden on tarkoitus vaihtaa keskenään tietoja ja kokemuksia sekä kansallisia toimintatapoja kyseisestä aiheesta. Toimia voidaan järjestää jossakin tämän päätöksen mukaisessa edunsaajamaassa, jäsenvaltiossa tai verkossa.

7.2 EU:n ehdokasmaille suunnatut toimet

7.2.1 Kouluttajien koulutus

Hanke toteutetaan enintään kahden kouluttajien koulutuskurssin muodossa. Ne tarjoavat lisätukea omien kansallisten valmiuksien kehittämiseen BAFAn kouluttajien koulutusmallin jatkuvan täytäntöönpanon pohjalta. Kurssilla kehitetään taitoja, jotka liittyvät muun muassa didaktiikkaan ja tiedonsiirtoon, ja järjestetään erityinen koulutus institutionaalisesta muistista. Tässä päätöksessä kuvattuja toimia toteutettaessa koulutuksen saaneita kouluttajia olisi edelleen tuettava ja kannustettava osallistumaan toimiin tietämyksen ja asiantuntemuksen levittäjinä tai tarjoajina kansallisella, alueellisella, alueiden välisellä ja kansainvälisellä tasolla. Näin edunsaajamaita autetaan myös luopumaan yksilöllisestä avustuksesta ja toimimaan itsenäisemmin pannessaan täytäntöön strategista kaupan valvontaa kansallisella ja alueellisella tasolla. Yhdelle tai molemmille kursseille osallistumista voidaan tarvittaessa tarjota muille hankkeen edunsaajamaille, joita ei ole mainittu 6.1 kohdassa, niiden tarpeiden mukaan.

7.2.2 Vertaisvierailut

Hankkeella tuetaan sellaisten vertaisvierailujen järjestämistä, joihin osallistuu vähintään kaksi edunsaajamaata, jotka ovat joko EU:n ehdokasmaita tai jotka ovat suorittaneet vähintään yhden kouluttajien koulutuskurssin. Nämä toimet olisi suunniteltava siten, että osallistujat voivat hyödyntää kouluttajien koulutuksen aikana kehitettyjä taitoja ja että ne antavat heille mahdollisuuden jakaa maidensa kokemuksia ja edistymistä asevientivalvontavalmiuksien kehittämisessä sekä keskenään että muiden kumppanimaiden kanssa. Vierailun sisällön kehittävät vastaanottavat kumppanimaat, ja täytäntöönpanosta vastaava virasto antaa palautetta ja ensisijaisesti logistista tukea.

7.2.3 Institutionaalisten valmiuksien kehittämistoimet

Hankkeella tuetaan myös edunsaajamaita, jotka ovat suorittaneet vähintään yhden kouluttajien koulutuskurssin, jotta ne voivat itse järjestää ja toteuttaa kansallisia koulutus- ja tiedotustoimia. Tähän voi sisältyä muun muassa yhteydenpito teollisuuteen tai tiedeyhteisöön sekä lupa- tai tullivirkailijoiden koulutus. Edunsaajamaat kehittävät itse koulutuksen ja toimien sisältöä. Niihin sisältyy mentorointia ja tarvittaessa täytäntöönpanosta vastaavan viraston tarjoamaa lisäasiantuntemusta 7.1.1 kohdan mukaisesti.

7.2.4 Kansalliset ja monenväliset toimet

Hankkeeseen sisältyy kansallisia ja monenvälisiä toimia 7.1.1 kohdassa kuvatussa muodossa ja kyseisessä kohdassa kuvatulla asiantuntemuksella. Tässä tapauksessa tavoitteena on kuitenkin erityisesti tukea EU:n ehdokasmaiden lainsäädännön lähempää mukauttamista asevientivalvontaa koskevaan EU:n säännöstöön.

7.2.5 Yhteiset konferenssit

Hankkeella tuetaan kaikkien EU:n ehdokasmaiden yhteisiä konferensseja. Konferenssit tarjoavat foorumin edistyneen tason keskusteluille, tiedonvaihdolle ja koulutusmahdollisuuksille. Asiantuntemustaan tarjoavat jäsenvaltioiden kansallisten hallintoelinten asiantuntijat (mukaan lukien entiset virkamiehet), yhteiseen kantaan 2008/944/YUTP yhtyneiden maiden edustajat sekä yksityisen sektorin edustajat.

Tarvittaessa voidaan kutsua myös muita hankkeen edunsaajamaita, joita ei ole mainittu 6.1 kohdassa.

7.3 Kaikkia kumppanimaita koskevat toimet

7.3.1 Alueelliset työpajat

Hankkeeseen kuuluu kaksipäiväinen alueellinen tai alueiden välinen työpaja, jossa annetaan teoreettista ja käytännön koulutusta sekä mahdollisuus vuoropuheluun ja tiedonvaihtoon muun muassa alueellisten toimintamallien lujittamiseksi tavanomaisten aseiden vientivalvonnan asiaankuuluvilla alueilla.

Työpajoihin osallistujat ovat kyseisten edunsaajamaiden valtionhallinnon virkamiehiä. Tarvittaessa voidaan kutsua myös muun muassa kansallisten parlamenttien sekä elinkeinoelämän ja kansalaisyhteiskunnan edustajia. Asiantuntijat tarjoavat koulutusalan asiantuntemustaan 7.1.1 kohdassa esitetyn mukaisesti.

Työpajat voidaan järjestää edunsaajamaassa tai muussa maassa, ja ne voidaan järjestää tapauksen mukaan joko lähi-, verkko- tai hybriditapahtumana (johon voi osallistua samanaikaisesti sekä paikan päällä että verkossa).

7.3.2 Lopullisesta arvioinnista järjestettävä tapahtuma

Tämän päätöksen nojalla toteutettujen toimien vaikutusten arvioimiseksi järjestetään lopullista arviointia koskeva tapahtuma joko verkossa tai hybridimuotoisena. Lopullista arviointia koskevaan tapahtumaan osallistuvat kaikki edunsaajamaat. Jos mahdollista, tapahtuma järjestetään COARM-työryhmän kokouksen yhteydessä Brysselissä, jotta jäsenvaltiot voivat osallistua siihen laajasti paikan päällä.

8. Hankkeen tulokset ja täytäntöönpanon indikaattorit

Hankkeen tulosten arvioinnissa otetaan huomioon seuraavat seikat:

8.1 Edunsaajamaiden yksilöllinen arvioiminen

BAFA toimittaa vuosittain helmikuusta 2026 alkaen Euroopan ulkosuhdehallinnolle ja komissiolle päivityksen kunkin edunsaajamaan täytäntöönpanon edistymistä koskevista selvityksistä. Selvityksissä tehdään yhteenveto kussakin edunsaajamaassa tämän päätöksen voimassaoloaikana toteutetuista toimista ja arvioidaan ja kuvataan edunsaajamaan valmiuksia aseiden siirron valvonnan alalla BAFAn saamien tietojen perusteella, tapauksen mukaan myös 8.2 kohdassa lueteltujen tietojen perusteella.

8.2 Vaikutustenarviointi ja selvityksiin sisällytettävät tiedot

Tässä päätöksessä säädettyjen toimien edunsaajamaihin kohdistuvia vaikutuksia olisi arvioitava toimen toteuttamisen jälkeen viimeistään kuuden kuukauden kuluttua päätöksen voimassaolon päättymisestä. BAFA laatii vaikutustenarvioinnin yhteistyössä Euroopan ulkosuhdehallinnon ja tarvittaessa edunsaajamaissa sijaitsevien unionin edustustojen sekä muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa.

Tätä varten 8.1 kohdassa mainittuihin selvityksiin olisi sisällytettävä seuraavat tiedot edistymisen arvioimiseksi:

— EU:n yhteisessä puolustustarvikeluettelossa olevan teknologian ja tarvikkeiden viennin valvontaa koskevan vientivalvontajärjestelmän ja -lainsäädännön olemassaolo ja toiminta;

— valmiudet arvioida vientilupahakemukset tapauskohtaisesti yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP vahvistettujen perusteiden pohjalta;

— valvonnan laajuus (mukaan lukien vienti, välitystoiminta, kauttakulku ja uudelleenlastaus, ohjelmistojen ja teknologian aineeton siirto);

— tiedonvaihto (vientiluvista ja epäämispäätöksistä) muiden valtioiden kanssa;

— lopullisen määräpaikan / loppukäyttäjätodistuksen tarkastaminen hakemusten arvioinnin yhteydessä;

— sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden vientiä koskevan vuosikertomuksen julkaiseminen ja muu raportointi (esim. YK:n rekisteri, asekauppasopimuksen vuosikertomus, Wassenaarin järjestely, Etyj ja raportit kansallisille parlamenteille);

— tiedot täytäntöönpanotapauksista, jos tällaiset tiedot ovat saatavilla;

— onko edunsaajamaa virallisesti yhtynyt yhteiseen kantaan 2008/944/YUTP tai aikooko se tehdä niin.

9. Unionin näkyvyys

BAFA toteuttaa kaikki aiheelliset toimenpiteet julkistaakseen sen, että toimi on unionin rahoittama. Tällaiset toimenpiteet pannaan täytäntöön Euroopan komission julkaiseman unionin ulkoisen toiminnan tiedotusta ja näkyvyyttä koskevan käsikirjan mukaisesti. BAFA varmistaa näin ollen unionin osallistumisen näkyvyyden asianmukaisilla merkinnöillä ja julkisuustoimilla, joissa korostetaan unionin roolia ja lisätään tietoisuutta tämän päätöksen syistä sekä unionin tuesta tälle päätökselle ja kyseisen tuen tuloksista. Hankkeessa tuotetussa materiaalissa tuodaan selkeästi esiin unionin lippu asiaankuuluvien unionin suuntaviivojen mukaisesti sekä logo ”EU:n P2P-vientivalvontaohjelma”. Unionin edustustot olisi otettava mukaan kolmansissa maissa järjestettäviin tapahtumiin poliittisen seurannan ja näkyvyyden lisäämiseksi.

Koska suunniteltujen toimien laajuus ja luonne vaihtelevat suuresti, tiedottamisessa voidaan käyttää erilaisia välineitä, riippuen niiden saatavuudesta ja soveltuvuudesta, mukaan lukien perinteiset tiedotusvälineet, verkkosivusto, sosiaalinen media sekä tiedotus- ja promootiomateriaalit (mukaan lukien infografiikat, lehtiset, uutiskirjeet, lehdistötiedotteet ja muut vaihtoehdot tarpeen mukaan). Hankkeessa laaditut julkaisut ja järjestetyt julkiset tapahtumat varustetaan asianmukaisilla merkinnöillä.

10. Toimiaika

Hankkeen arvioitu kokonaiskesto on 36 kuukautta.